

UCHWAŁA NR VII/24/11

**UCHWAŁA NR VII/24/11
RADY GMINY HAJNÓWKA
z dnia 29 marca 2011 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, z 2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241; z 2010r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106 poz. 675) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493; z 2009r. Nr 206 poz. 1589, z 2010r. Nr 28 poz. 146 Nr 125 poz. 842) Rada Gminy Hajnówka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Hajnówka

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady
Wiesław Józef Komarewski

**Załącznik
do Uchwały Nr VII/24/11
Rady Gminy Hajnówka
z dnia 29 marca 2011r.**

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2011-2018**

Wstęp

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasał, 2005, s. 16-19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych

przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 ”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Hajnówka ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2010–2018. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Hajnówka

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 grudnia 2010r Gmina Hajnówka liczy 4250 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Hajnówce wynosi 146 z czego jedynie 20 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2010 przeprowadzonych zostało 400 interwencji domowych. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010r. założono 25 „Niebieskich Kart”.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku było 26 zgłoszeń, 2 osoby podjęły leczenie odwykowe, a w stosunku do 9 osób skierowano do Sądu wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na dzień 31 grudnia 2010r. 13,95% ludności gminy korzysta z zasiłków pomocy społecznej. W 2010r. założono 1 „Niebieską Kartę”.

Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

W szkołach na terenie Gminy Hajnówka zanotowano akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała

w szkołach na terenie Gminy Hajnówka zarejestrowano akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Hajnówka,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

ogólne będą realizowane przez:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Hajnówka
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Hajnówka na lata 2005-2015,
- Gminnym Systemem Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną ,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**(Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

V. Zasoby Gminy Hajnówka w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komenda Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
 - Zakład Opieki Zdrowotnej,
 - Organizacje pozarządowe,
 - Parafie,

- Sąd
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Hajnówce
- Szkoły podstawowe i gimnazja

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewyżniania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Hajnówka

Działania:

1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie:

- Rada Gminy Hajnówka.

2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

wójt

3. Współpracujący w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

pracownicy socjalni,

przedstawiciele oświaty,

przedstawiciele policji,

kuratorzy sądowi,

przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

przedstawiciele ochrony zdrowia,

przedstawiciele organizacji pozarządowych,

do obowiązków których należą:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach

opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
obalanie mitów na temat przemocy,
szkolenia na temat przemocy,

 prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,

wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,

organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,

dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,

organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące działania:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Zespół Interdyscyplinarny

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:

 udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,

 udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego

udzielanie informacji na temat pozyskania zaufania do sąsiada i sąsiadki,
udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

Policja,

Ośrodek Pomocy Społecznej,

Gminny Zespół Interdyscyplinarny,

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

przedstawiciele oświaty,

Przedstawiciele ochrony zdrowia.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

Ośrodek Pomocy Społecznej,

Policja,

Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 marca każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

Sprawozdawczość

Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Hajnówka, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Metryka strony

Udostępniający: **Samodzielne stanowisko pracy do spraw obsługi Rady i jej komisji - Barbara Ostapczuk**

Wytwarzający/odpowiadający: **Andrzej Gierasimiuk**

Wprowadzający: **Andrzej Gierasimiuk**

Data wprowadzenia: **2011-04-13**

Data modyfikacji: **2011-04-13**

Opublikował: **Andrzej Gierasimiuk**

Data publikacji: **2011-04-13**